

Defens. D. Cyril. D. Chryso. D. August. D. Thomas. Lyrano.

bunt Perficus legit: Pater gloria nomen tuum & filium tuum. Ita explicat D. Cyril. D. Chryso. D. August. D. Thom. Lyrano. Venit ergo vox de caelo, & clarificavi, & iterum clarificabo. Nota illam particulam, ergo, quae refertur ad antecedentia, quia supra horrore mortis anima Christi turbata est; nunc vero agitur de eius glorificatione; semper enim Deus alta, & sublimia admiscet humilibus Vox de caelo: nempe, aereo; ut supra diximus de Baptismo, clarificavi, & iterum clarificabo: hoc est, te declarabo, manifestabo, honorificabo, ac glorificabo: Quae verba Aeterni patris ad Christum, referunt patres, ac doctores, quos legi: Clarificavi: in Nativitate ex Virgine, in Baptismo & Transfiguratione voce patris de lapso. Hic est filius meus dilectus; & multis miraculis, & operibus admirabilibus, Et clarificabo: in morte, multis prodigiis, sole obscurato, terra tremante, ac petris scissis; Et glorificabo: gloriosa resurrectione, Admirabili Ascensione, ac Spiritus Sancti Missione: de quo latius q. 8. sequenti.

An vox fuerit ab omnibus audita.

Turba ergo, quae stabat, & audivat, hanc, scilicet, vocem, dicebat tonitruum esse factum: quod ex eo dixerunt, nempe ob magnitudinem ipsius vocis; quod notat Evangelista ut indicet, vocem non fuisse submissam, tacitam & obscuram, ut à solo Christo audiretur, sed fuisse magnam, & altam, ita ut ab omnibus aliis fuerit audita: Haec autem vox dearticulata, & significativa erat; sed an omnes distinctam ipsam perciperint? dubitatur; & quod à multis fuerit accepta, ut vox confusa instar tonitruum docet D. Chryso. & in praesenti, qui sic ait: *Aperita quidem, & significativa erat vox, sed crassius, & carnalibus cito evolvit, tantumque sonum retinuerunt.* Et subdit: *Qui quod articulata quidem esset, noverunt, sed quid significaret, non capiebant.* Similiter Theophylact. Euthym, & etiam D. Thom. Lyrano, Caietan. Jansen. Probabilius tamen Rupertus tenet, quod omnes hanc vocem articulatam, & significativam intellexerint dicentem Christum esse verum filium Dei, verumque Messiam, ac Salvatorem; Quidam tamen ob magnitudinem vocis dixerunt tonitruum esse factum, alij Angelum loquentem; omnes tamen cognoverunt, vocem non esse humanitatis, sed divinitus prolaram. In hanc sententiam me ducunt sequentia Christi verba: *Haec vox venit non propter me, sed propter vos.* Si Aeternus Pater dedit illam vocem propter circumstantes, taliter eam dedit, ut ipsi circumstantes eam caperent, ac intelligerent; alijs frustranea esset vox. Cur autem Apostoli in monte Thabor distinctè, & clarè vocem patris cognoverunt, non verò hæc superba turba? resolvi ex D. paschasio in tom. 4. cap. 8. q. 30 n. 252.

D. August. D. Cyril. D. Chryso. Beda. Rupertus.

Respondit Iesus & dixit: Non propter me hæc vox venit; Ego enim illa non indigeo, cum certus sim de mea Divinitate, ac glorificatione, sed propter vos: Ut credatis me esse verum filium Dei, verumque Messiam, multis mirabilibus glorificatum, ac glorificandum à Patre. Ita D. Augustinus, D. Cyrilus, D. Chryso. Beda, Rupert, & alij.

QUESTIO II.

Quare Christus D. quavis sit turbatus horrore mortis; tamen Patrem orat, ut clarificet nomen suum?

Quavis Christus n. ut se verum hominem ostenderet, dixisset, quod anima eius turbata esset horrore mortis, tamen absolute, & efficaciter petit à patre, ut dixi in Expositione, ut clarificet, seu glorificet nomen suum per mortem, & passionem eius: Si enim Christus loquens de Petri morte; ut notat N. Joan. 21. n. 19. Hoc dixit significans, quia mortem clarificaturus esset Deum: dum enim Petrus moritur pro fidei veritate, ac confessione dei, Deum clarificavit, ac glorificavit: Quam magis Christus D. æqualis Aeterno Patri, dum ipsi Patri obediens se obtulit in sacrificium, ac victimam pro salute generis humani, Patrem clarificavit, ac glorificavit.

Quæ etiam morte, & passione ipsemet Christus est à Patre clarificatus, declaratus, ac honorificatus, & ita pater immediate respondit: Clarificavi: Multis miraculis editis, ut dixi in Expositione: & clarificabo te morte & passione, ac cruce tua. D. Chryso. apud Catenam D. Thomæ ait: *Non dico eripe me ex hac hora, sed contrarium dico. Clarifica nomen tuum. Ostendit enim, quoniam pro veritate moritur, & gloriam Dei hoc vocans, & hoc evenit: futurum enim erat, ut post crucem converteretur Orbis terrarum, & cognosceret nomen Dei, & coleret, non solum Patris, sed etiam filij: scilicet nomen. Cum Christus à Patre petit sui nominis claritatem, mortem non recusat sed petit, quia pro certo erat gloria paterni nominis, maxime per crucem, ac passionem dilatanda: Crux & passio Divinum nomen maxime prædieavit, ac evulgavit per omnes nationes. Meritò ergo cum Deus pater filium exaudit, ait. Iterum clarificabo: quia per crucem, ac passionem filij, pater ipse clarificatur: Ut post crucem converteretur Orbis terrarum, & cognosceret nomen Dei, & coleret, non solum Patris, sed etiam filij. Nam ante Christi mortem solum Notus in Judea Deus, & in Israël magnum nomen ejus. Malac. 75. n. 1. & post Christi crucem & mortem: à solis ortu usque ad occasum magnum est nomen ejus in gentibus: Malach. 1. n. 11.*

Juxta Septuaginta ait Habacuc propheta 3. n. 1. Domine. audivi auditionem tuam, & expavi, in medio duorum animalium cognosceris. Quæ autem sint hæc duo animalia, variè sunt sententia, in quibus Deus maxime cognoscendus esset. D. Hieronym. ait: *Simplex interpretatio, & opinio vulgi de Salvatore intelligit, quod inter duos latrones crucifixus agnitus sit. Ac proinde iuxta Sanctum Doctorem valde celebris est sententia, quod Christus crucifixus inter duos latrones, maxime cognosceretur, & adorabitur simpliciter & absolute in toto Orbe. Regius Vates loquens de suprema Divina majestate, ait: Qui sedes super Cherubim, manifestare coram Ephraim, Benjamin, & Manasse: Psal. 79 n. 2. Quid est hoc? in cruce inter latrones, cum iniquis reputatus est: cognosceris, absolute; ac super*

Joan. 11.

D. Crisost.

Psalm. 75.

Malac. 75.

Habacuc 1. Septuagint.

D. Hieron.

Psal. 79.

Christus magis ad se traxit homines morte & cruce, quam imperio.

Zachar. 3.

Isai. 28.

Aquila, Symmach. Theodof. D. Hieron.

Sapientia Dei abscondita; cruce, ac morte manifestatur.

Luc. 24.

Drogo.

Dum Christus passus cognoscitur ejus divinitas.

super Cherubin sedens solum inter particulae cognoscitur Ephraim, & Benjamin; Magis divinitas Christi, & ejus infinita bonitas sua immensa charitate resplendet, ac nitet dum pendet à cruce inter latrones, redimens, ac salvans, quam inter Cherubicos thronos regnans, ac dominans; allexit enim, ac traxit magis genus humanum ad se sanguine fuso in morte, ac passione, quam imperans, ac regnans majestate in caelo.

Ait Zachar. 3. n. 6. Super lapidem unum septem oculi sunt, & ego calabo sculpturam ejus: Septem oculi, id est, omnium oculi: nam numerus septenarius universitatem significat, septem, nempe, diebus clauditur Hebdomada: Et quisnam est iste lapis, in quem omnium oculi sunt intenti? communiter secundum Patres, Christus D. est. Ita N. D. Cyril. D. Hier. Rupert. Lyrano. ego mittam in fundamentis: Sion lapidem probatum, angularem, pretiosum: Et unde omnium oculi sic feruntur ad istum lapidem divinum? subdit Propheta: Calaboscul pturam ejus; Aquila, Symmachus, Theodof. legunt: Ego sculptam aperturam ejus: Hoc est, explicat D. Hieron. dicens: *Istum lapidem clavus crucis, & lancea militis faciunt vulnerari. Ecce sapientia Dei, quæ erat abscondita à sæculis, & thesaurus incensus; & licet antea multis miraculis, ac mirabilibus effulset, non cognoscebatur: at ubi permixta clavus, ac lancea vulnerati in cruce, omnium oculos ad se advocavit, ac inclinavit, ut ab omnibus agnosceretur ac videretur, omnesque illi reverenter adorationem exhiberent.*

De sacris Discipulis apud Emmaus notat evangelista D. Luc. 24. n. 35. quod cognoverunt eum in fractione panis: Non cognoverunt eum dum panem accepit in manibus, nec dum benedixit, sed dum fregit; quod elegantissime meditatur Drogo serm. de Domine Passionis Sacramento, ubi sic ait: *Cognoverunt eum in fractione panis, & verè non cognosceris Domine, nisi in fractione panis: panis caro tua: fregisti manibus tuis corpus tuum, qui potestatem habebas ponendi animam tuam, & iterum sumendi eam: fregisti corpus, quod foris apparebat, & ostendisti medullam, quæ intus latebat; nisi autem patiaris, non cognosceris, ibi abscondita est fortitudo tua. Non cognoverunt eum nec in sermone in via, nec benedictione, quæ cuncta creavit, ac multa mirabilia est operatus, sed in fractione panis: Panis, corpus Christi est; in fractione panis, quæ denotabatur, quod dum corpus Christi fuit scilicet plagus, vulneribus, ac multis aperturis, Divinitas quæ intus sub velamine carnis latebat, maxime apparuit, ac manifestata est. Nisi autem patiaris non cognosceris, ibi abscondita est fortitudo tua. Vide supra.*

QUESTIO IX.

Quare Vox venit de Caelo dicens: Clarificavi, & clarificabo?

Christus D. dixerat: Pater clarifica nomen tuum: Vox venit de caelo dicens: clarificavi, & clarificabo: te, nempe, filium meum Omnes Patres, ac DD. quos ego legi, hæc ver-

ba ad Christum referunt; quod etiam de se testatur Maldonat. Et nota sublimem, & altum modestæ modum inter divinas personas: non enim ait Christus: Pater clarifica nomen meum sed, nomen tuum; & pater non ait: Clarificavi, & clarificabo me ipsum, sed clarificavi, & clarificabo filium meum: Cum tamen in re idem sit quia eadem numero substantia, ac natura, quæ est in patre, est in Filio. Et ideo eum Christus postulat glorificationem nominis Patris, etiã suam ipsam postulat, & cum Pater dicit se filium clarificare, etiam seipsum, dicit clarificari.

Tota difficultas est, quomodo clarificavit? ineffabilem generationem, cum Pater ab æterno communicat suo filio Unigenito suam claritatem, majestatem, ac divinitatem. Juxta illud quod dicitur infra c. 17. n. 1. *Et nunc clarifica me tu Pater apud te ipsum claritate, quam habui priusquam mundus esset, apud te: Secundò, Rupert. refert ad creationem, quando in tempore per ipsum creavit mundum, ac omnia.*

Tertio, & plenissime D. Chryso. Theophyl. Euthym D. Cyril. Leontius, & alij illud sic exponunt: glorificavi in nativitate ex virginali utero, in Baptismo, & Transfiguratione, Paterna voce: *Hic est filius meus dilectus: Multis miraculis, & prodigiis factis: Unde ipsemet Christus dixit: Pater, gratias ago tibi, quoniam audisti me. Ego sciebam, quia semper me audis: Joan. 11. n. 41. & ait: Et glorificabo, potestate data ad instituendam Sacram Eucharistiam, multis prodigiis, & miraculis factis in morte, sole obscurato, terræ motu, petris scissis gloriosa resurrectione, admirabili Ascensione, divinâ Sancti Spiritus missione, ac datâ universali judiciariâ potestate. In hac etiam sententia est D. August. traç. 52. ubi sic ait: Clarificavi: Cum de Virgine natus est, cum virtutes operatus est. Et iterum clarificabo cum surrexerit à mortuis, cum exaltabitur super caelos Deus, & super omnem terram gloria ejus.*

Exaltatus à terra.

QUESTIO X.

Quare Christus D. ait, quod exaltatus à terra, omnia trahet ad se ipsum?

Ait Christus D. in praesenti, n. 32. *Ego si exaltatus fuero à terra, omnia traham ad me ipsum.* Quod Evangelium explicavi tom. 4. c. 42 à q. 11. & deinceps. Et quanquam in sensu morali, de quolibet Justo possit intelligi, quod si contemptis, ac dimissis terrenis elevatur, omnibus dominatur, omniumque corda ad se trahit, ac reconciliat: Tamen in sensu literali secundum omnes Patres, ac Doctores, quos legi, loquitur Christus de se ipso prout elevatus fuerit in cruce; & hoc appellat exaltationem suam: Sic & Ioan. 3. *Sic exaltari oportet filium hominis: Et Ioan. 8. cum exaltatus fuero cognosceris, quod ego sum.* De quo statim. Pro qua re audiendus est Lactantius lib. 4. cap. 26. quærens cur Christus potius mortem crucis elegit, quam alteram? Sic ait ipse Ille Lactantius quippe

Iustus dimissis terrenis elevatur.

Ioan. 3. ter filium hominis: Et Ioan. 8. cum exaltatus fuero cognosceris, quod ego sum. De quo statim.

61. quippe

Christus in cruce ad se congregat omnes gentes.

quippe precipua fuit ratio, cur Deus crucem ma- luerit, quod in illa eum exaltari fuit necesse, & omnibus gentibus passionem Dei innotescere. Nam quoniam is, qui patibulo suspenditur, conspicuus est omnibus, ut ceteris altior. Crux potius electa est, qua significaret illum, tam conspicuum, tam sublimem futurum, ut ad eum cognoscendum pariter, & colendum cuncta nationes ex omni orbe concurrerent. Nota sequentia: Extendit manus suas, orbemq; dimensus est, ut iam tunc ostenderet ab ortu Solis magnum populum, ex omnibus tribubus, atq; linguis congregatum sub alas suas esse venturum. Elegit mortem crucis, quia in ea ita est exaltatus, ut esset omnibus conspicuus; & etiam maxime, quia in cruce habebat manus exstas, ut sibi omnes populos, ac gentes congregaret, easque benigne amplexas reciperet, ac foveret.

63. Hic. 11. Pagnin.

Ait Isai. 11. n. 10. In illa die radix Jesse, qui stat in signum populorum, ipsum genes deprecabuntur & erit sepulchrum eius gloriosum. Pagnin. ex Hebræo legit: In vexillum populorum: Septuagint. Qui confurgit ut princeps sit gentium. Arabicus: Qui surrecturus est: Et ad quid iste, radix Jesus-Christus D. confurget in signum, & vexillum: Sicut in bello ad colligendos milites Dux erigit vexillum; sic Christus D. erectus, & exaltatus in cruce erit tanquam signum, & vexillum ad congregandas omnes gentes, ac omnes populos ad se tanquam eorum principem, adducem: Et erit sepulchrum eius gloriosum. Tam in se, quam per respectum ad gentes, quæ in ipso sepulchro ejus gloria-buntur. Ruper. Abb. ad citatum locum ait: Quid enim fuit in signum populorum stare radicem Jesse, nisi filium hominis exaltari à terra, & omnia trahere ad se ipsum, inquit: Gentes deprecabuntur, & erit sepulchrum eius gloriosum. Ecce hodie gentes ipsum deprecantur, & in sepulchro ejus, id est, in morte ejus gloriantur, in quo enim alio se gloriantur profitentur? Mihi, inquit Apostolus abest gloriantur, nisi in cruce Domini nostri IESU CHRISTI; id est, sum cum Apostolo gentes quoque actu quidam loquuntur, pingentes igitur signum crucis in suis frontibus.

Christus in cruce tanquam vexillum ad congregandas gentes. Ruper.

Immolabatur Agnus à populo Israëlito, ab iploque comedebar; & cavebat lex Exod. 12. n. 43. Omnis alienigena non comedet ex eo. Solis Hic. clitis dabatur ille Agnus; At verd de vero Agno Christo Jesu, cujus figura exiit ille anti- quus, scribitur Apoc. 5. n. 9. quod quatuor ani- malia, & viginti quatuor seniores ceciderunt coram Agno, & cantabant canticum novum, dicentes: Dignus es, Domine, accipere librum, & aperire signacula eius; quoniam occisus es & redemisti nos Deo in sanguine tuo ex omni tribu, & lin- gua & natione. Idem erat Agnus, qui ostende- batur in Apocalypsi, & qui in figura repræ- sentabatur in Exod; Sed de illo Agno Exodi solus Israëlita participabat; at in Apocalypsi, non soli Israëlita, sed omnes mundi nationes; & cur ille antiquus Agnus solum erat Israëliti- tis, iste verd universis nationibus; Ex omni tribu, lingua, & natione: Et cum ille Exodi ef- set hujus figura, unde tanta differentia? Cum ille antiquus Agnus immolabatur, adhuc verus Agnus Christus Jesus crucem non ascenderat; & ideo limitate uni tantum populo dabatur: At verd postquam exaltatus est in cruce: Re- demisti nos Deo in sanguine tuo: per crucem, nempe; inde ad omnes gentes diffunditur, ac

64. Exod. 11.

Apoc. 5.

Non sine cruce, sed cum cruce, Christus ad se omnes gen- tes.

extenditur, quas ad se congregavit. Rupertus Rupert. lib. 4. in Apoc. ait: Agnus, qui in Agypto in figura tui immolatus est, ex una tantum gente populum tuum in sanguine suo redemit: nunc autem tu per te ipsum, ita redemisti nos Deo in san- guine tuo, ut sanguis tuus signo crucis frontibus nostris imprimatur. Ita redemisti nos à malis nostris congregans de nationibus. Ante crucem Agnus redimebat unam tantum gentem: at post crucem ex omni gente, & populo, ac natione congregat in unum regnum. Vide supra q. 7. n. 55

QUÆSTIO XI.

Quare Christus D. exaltatus à terra con- summans omnia, trahit ad se universa?

Scribit D. Lucas cap. 9. n. 51. de Christo D. Factum est autem cum complerentur dies as- sumptionis ejus, & ipse faciem suam firmavit, ut iret in Jerusalem. Id est, cum iam in proximo esset dies lux mortis, ac passionis: ipse firma- vit faciem suam, ut iret in Jerusalem: id est, ut ibi explicavi, firmo resolutio, ac constanti ani- mo magno conatu, ac efficaci nisu pergit in Jerusalem, ut crucis patibulum subiret. Ele- gantissime D. Hieronymus Epistola ad Alga- tiam, q. 5. sic ait. Obfirmata facie festinebat Do- minus Pergere in Jerusalem, ne complerentur dies assumptionis ejus, & Pascha celebraret omnemque doctrinam suam patibulo roboraret. Tanta velle- mentia, ac efficacia Dominus pergebat in Jerusalem, ut crucem ascenderet: ut omnem doctrinam suam patibulo roboraret: Christus D. venit ad nos, ut omnes gentes, ac populos ad se convocaret, ac adduceret: Erat lux vera qua illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum. Joan. 1. & ait Simeon: Lumen ad- revelationem gentium: Illuminavit, & ad se con- vocavit gentes suâ gratiâ, suâ doctrinâ, ac præsentia, admirabilique sua vitâ: Cumque ipse vehementissime exoptaret hominum sal- utem; inde tanto affectu tendebat Jerusalem: ut omnem doctrinam suam patibulo roboraret: ac sic omnia quæ nostræ salutis erant, cruce sunt firmata, & corroborata, & minime sine illa.

66. Luc. 9.

D. Hieron.

Joan. 1.

Luc. 2.

Crucis pati- bulo roboravit Christus suam totam doctrinam.

67. Hebr. 2.

D. Athanas.

Ait Paulus ad Hebræos 2. n. 10. Decebat enim eum propter quem omnia, & per quem omnia, qui multos filios in gloriam adduxerat, aucto- rem salutis eorum per passionem consummare. Quæ verba sic leguntur à D. Athanasio lib. de Incarnat. Verbi. Decebat enim eum, per quem omnia, & ex quo omnia, multos filios in gloriam adducemem, qui princeps, auctorque salutis eorum esset, passionibus consummari. Illud verbum: consummari, explicatur ab eodem Athanasio, sive ab eo, qui Auctor est quæstionum ad Anti- och. d. 119. Perfectum & gloriosum reddere: Ac si dicat: Conveniens erat, ut ille, qui filios suos decreverat adducere ad gloriam per suam crucem ac passionem; ad consummationem, ac perfectionem deduceret: Et quomodo hoc dicitur: Omnia rei opera sunt perfectissima, inde dicitur in creatione Genes. 1. Vidit Deus cunctas quæ fecerat. Et hoc maxime est in ordi-

Genes. 1.

dine

Habacuc. 3. dine gratiæ? Quod considerans propheta Ha- bacuc. 3. n. 1. Consideravi opera, tua & expavi: præ earum magnitudine, ac celestidine, illum abditum prædestinationis arcanum suorum elec- torum, eorumque vocationem, iustificatio- nem, sanctificationem, ac illuminationem do- ctinæ Spiritus Sancti; nonne hæc erant ma- xime perfecta? quomodo ait Apostolus, quod oportebat per passionem, ac crucem illa om- nia consummari, ac ad perfectum reddere: Esti omnia illa esse valde magna; tamen ut Chri- stus filios suos adduceret in gloriam sine cru- ce, ac passione non erant perfecta, ac consum- mata. Crux enim est consummatio, ac perfectio omnium operum Christi: Unde ipse Apostolus eadem epistola ad Hebr. cap. 2. n. 9. Videmus Ie- sum propter passionem mortis, gloria, & honore coronatum. D. Chylostomus in eadem Epist. homil. 4. ait: Ostendit, quod crux sit honor, & gloria, quomodo quidem certe, & ipse tam vocat dicens: Venit hora, ut glorificetur filius homi- nis: Joan. 1. 2. supra, Et Drogo de Sacramento Dom. Passion. ait Crux gloria tua, ô Domine, qui erubescit crucem tuam gloriam tuam erubescit. Abiit gloriari nisi in cruce. Vide su- præ q. 2.

Crux con- summatio, ac perfectio ope- rum Dei.

Hebr. 1.

D. Crystost.

Joan. 11. Drogo.

QUÆSTIO XI.

Quare dum Christus D. exaltatus in crucis ignominia, ibi agnoscitur in ejus divinitas?

Ait Propheta Habacuc: Cornua in mani- bus ejus, ibi abscondita est fortitudo ejus cap. 3. num. 5. Cum meus Jesus penderet in cruce clavis affixus, ibique ejus divinitatis fortitudo videretur abscondita; ibi tamen maxime irradiabat, ac resplendebat. Ait ipse Iesus Joan. 8. num. 28. Cum exaltaveritis filium hominis, tunc cognoscetis, quia ego sum. Quæ verba præclare commentatur D. Au- gustinus tract. 40. in Joan. expendens id quod Dominus ait: Tunc cognoscetis quia ego sum: sic ait S. Doctor: Revertite illud: Ego sum, qui sum: Exod. 3. n. 14. & cognoscetis quid sit dictum, Ego sum: Dissere cognoscetis vestram, ut impleam passionem meam, ordine vestro cognos- cotis, qui sum; cum scilicet, exaltaveritis fi- lium hominis; exaltationem autem crucis dicit, quia ibi exaltatus est; quando pependit in ligno. Proindeque iuxta mentem D. August. cum Christus elevatus est in cruce; tunc ait ipse: Cognoscetis, quod Ego sum, qui sum: Verus Deus per essentiam: Sed quid habet Crux ad cognoscendam Divinitatem? Multum per omnem modum, ibi maxime resplenduit bonitas Divina in redimendo homine, obe- dientia ad Patrem, Charitas erga inimicos, fortitudo non solum in patientia sustinendi, sed etiam in efficacia ad debellandas ac eas potestates; profunda, & alta humilitas in tanta abiectione, infinita sapientia, ut inimicus, qui per lignum vicerat vinceretur, sicque in cruce maxime omnia divina attributa resplen- derant. D. Ambros. lib. 2. de Spiritu Sancto cap. 5. expendens cur Divinus Sponsus dicitur Mos campi: Cant. 2. n. 1. sic ait: Flos odoran-

Crux divi- nitas mani- festatur.

D. Ambros.

sum succisus reservat, & contritus accumulat, nec avulsus amittit: ita Dominus Iesus in illo pa- tibus crucis, nec contritus emarcuit, nec avulsus evanuit; sed illa lancea punctione, succisus sacro speciosus suis coloris cruore vernavit.

Postquam Abrahamus à sacrificio filij voce Angelica, detentus est Levavit oculos suos, vidit post tergum arietem inter vepres hærentem cornibus: Inde appellavit nomen loci illius; Dominus videt: Gen. 22. n. 13. Septuaginta le- gunt: Dominus videtur: quod adeo fuit ce- lebre, quod à tali apparitione locus nomen habeat: Dominus videtur. Et in quo Domi- nus fuit visus, ac manifestus? In ariere corni- bus ineharente vepribus, ostendebatur Chri- stus ligno crucis affixus; nunquam Christus magis se hominibus manifestavit, ac sui dedit cognitionem, quam dum clavis affixus in cru- ce est suspensus; nam et si apertura corporis ejus essent vulnera, nobis tamen fuerunt ia- nuz; ac portæ ad introspectendam, & viden- dam infinitam bonitatem ejus divinitatis. Sic D. Ambrosius ad citatum locum ait In monte Dominus apparuit, hoc est, quod apparuerit Abra- mo revelans sui passionem corporis, quæ immensam redemit; demonstrans etiam genus passionis, cum suspensum ostendit cornibus arietem: Virgultum illud, patibulum crucis est: in hoc ligno præstan- tissimus dux gregis exaltatus omnia traxit ad se, ut ab omnibus cognosceretur. Tam insigni- ter, ac celebriter se Dominus in figura crucis manifestavit, ut ab ipsa ejus cruce dicatur Do- minus: Dominus videbitur.

68.

Gen. 22. 13.

Christus in cruce maxi- me mani- festus est om- nibus.

D. Ambros.

69.

Cum Thomas Apostolus persisteret in sua incredulitate, & ex testimonio aliorum Apo- stolorum nollet credere Divinum Magistrum resuscitatum, apparet illi Iesus & ait: Infer dig- num tuum huc, & vide manus meas, & offer manus tuam, & mitte in latus meum, noli esse incredulus, sed fidelis. Respondit Thomas, & dixit ei: Dominus meus, & Deus meus: Joan. 20. n. 27. Valde mirum, quod, ut Thomas cognoscat Christi Divinitatem, & ostendit Christus clavorum fixuras, & lateris apertio- nem: Cur non potius aliquod miraculum, vel portentum divinx omnipotentia, quod divi- nitatis proprium signum est, ut ait Regius Va- tes Psal. 71. n. 18. Tu es qui facis mirabi- lia solus: Sed tantum ostendit plagas, manus, & latus quæ sunt mortalitatis signa? Fixuram illam crucis efficacius ostendebant Christi divi- nitatem, quam quælibet alia portenta, ac ma- gnalia divinx omnipotentia; & ideo his ommissis, infinita Christi sapientia crucis vulne- ra ostendit, ut vehementiora ad Apostolum re- ducendum. Augustin. serm. 156. de Tempo- re, ait: Novo genere vestigia vulnerum Divini- tatis perhibent testimonium, quia templum erat Dei indumentum corporis vulnerati. Fixuram perspicit corporis, & Deum prædicat majestatis: Notis enim crucis maxime divinitas clarescit, ac manifestatur. Fixuram perspicit corporis, & Deum prædicat majestatis.

Joan. 20.

Psal. 71.

Divinitatem Christi plus prædicant, ejus vulnera quam mira- cula, D. August.

70.

Virgente fame præcepit deus parenti. Eliæ, ut tenderet in civitatem Sareptha Sidoniorum, ibi enim disposuit mulierem ut ipsum Prophe- tam hospicio exciperet; an verd mulier habuisset revelationem de adventu Prophetæ; dispu- tant Expositores; tamen mihi videtur certum, quod mulier erat pia, devota, ac religiosa,